

Tučňácká demokracie si ani v nejmenším nevládla sama; byla podřízena finanční oligarchii, která pomocí novin vytvářela veřejné mínění a v hrsti držela poslance, ministry i prezidenta. Svrchovaně rozhodovala o finančních republiky a řídila zahraniční politiku země.

V té době si císařství i království vydržovaly obrovské armády a loďstva; Tučňácko, donucené v zájmu své bezpečnosti dělat totéž, se jen prohýbalo pod tíhou nákladů na zbrojení. Všichni nad touto tvrdou nezbytností nařikali nebo se alespoň tak tvářili; pouze boháčé, obchodníci a podnikatelé si spokojeně mnuli ruce, zřejmě z vlastnectví a protože spoléhali i na to, že jim vojáci a námořníci ochrání jejich majetky a za hranicemi získají nová odbytíště a území; velkopřemyslníci z vréleho zájmu o národní obranu prosazovali výrobu nových děl a lodí, samozřejmě proto, aby získali objednávky. Část občanů ze středních vrstev a svobodných povolání se s těmito poměry smířila bez naříkání, neboť se domnívala, že tak tomu bylo vždycky; část zase netrpělivě čekala až to skončí a myslela si, že přemluví mocnosti k všeobecnému odzbrojení.

Slavný profesor Hrachovina patřil k té druhé části.

„Válka,“ prohlašoval, „je barbarství, které zanikne s pokrokem civilizace. Velké demokracie jsou mírumilovné a jejich duch záhy ovládne i samovládce.“

Profesor Hrachovina, který téměř šedesát let vedl samotářský život a po celou tu dobu se uzavíral ve své pracovně, kam zvenčí nepronikl ani hlásek, se rozhodl, že sám prozkoumá smýšlení národů. Svá studia začal největší demokracií a odplul do Nové Atlantidy.

Po dvou týdení plavbě dorazil v noci jeho parník do přístavu Titanportu, kde kotvily tisíce lodí. Železný most klenoucí se nad hladinou a ozářený nesčítnými světly spojoval dvě nábřeží, tak od sebe vzdálená, že se profesoru Hrachovinovi zdálo jako by plul po mořích Saturnu a nad sebou viděl záračný prstenec, obepínající Starcovu planetu. A po tomto obrovském převozném mostě procházela celá čtvrtina světového bohatství. Po vylození obsloužily tučňáckého učence v osmačtyřicetiposchodovém hotelu automaty a potom nasedl do dlouhého vlaku jedoucího do Gigantopolu, hlavního města Nové Atlantidy. Ve vlaku byly restaurace, herny, sportovní haly, podatelna obchodních a finančních telegramů, evangelická kaple i tiskárna velkého deníku, který si však doktor nemohl přečíst, protože neznal novoatlantštinu. Vlak co chvíli míjel průmyslová města, rozkládající se na březích velikých řek. Za dýmem z továrnických komínů a vysokých pecí nebylo ani vidět: města byla ve dne černá a v noci rudá, na slunci plná rachotu a ve stínu hlozozic.

„Tak to je národ,“ pomyslel si doktor, „který se natolik věnuje průmyslu a obchodu, že na válku nemá ani pomyslení. Jsem si předom jistý, že obyvatelé Nové Atlantidy sledují mírovou politiku. Vždyť všichni národohospodáři jsou zajedno v názoru, že pro rozvoj obchodu a průmyslu je nezbytný mír jak za hranicemi, tak uvnitř vlastní země.“

Při procházce Gigantopolem se jeho dojem ještě více upevnil. Lidé spěchali ulicemi takovým tempem, že poráželi všechno, co se jim připletlo do cesty. I Hrachovinu několikrát povalili než pochopil, že se jim musí lépe přizpůsobit: po hodinovém pobíhání sám srazil jednoho Atlantána.

Tak se dostal až na velké náměstí, pod sloupořadí paláce postaveného v klasičtém slohu. Jeho korintské sloupy se od patek až k hlavicím zdobeným akantovými listy zvedaly do výše sedmdesáti metrů.

Překvapeně se zastavil, zvrátil hlavu a obdivoval se jejich krásě. Tu k němu přistoupil nějaký člověk skromného vzezření a oslovil ho v tučňáčtině:

„Podle vašeho oblečení vidím, že jste z Tučňácka. Známe váš jazyk, jsem soudním tlumočnickem. Tento palác je sídlem parlamentu. Právě tam jednájí poslanci států. Chcete se zúčastnit jejich schůze?“

Odvedli ho na galerii a doktor upřel pohled na sbor zákonodárců zasedajících v rákosových křeslech. Všichni měli nohy natažené na stolicích před sebou.

Předseda povstal a za všeobecné nepozornosti spíše zahuhlal než pronesl svůj projev, který tlumočnick doktorovi okamžitě překládal:

„Válka, kterou jsme vedli abychom se prosadili na mongolském trhu, skončila ke spokojenosti našich států, navrhuji tedy předložit finančnímu výboru vyúčtování... Je někdo proti? Návrh je přijat.“

Válka, kterou jsme vedli proto abychom se prosadili na trzích Třetí ostrovní říše, skončila ke spokojenosti našich států, navrhuji tedy předložit finančnímu výboru vyúčtování... Je někdo proti? Návrh je přijat.“

„Rozuměl jsem dobře?“, zeptal se profesor Hrachovina. „Je to možné? Vy, národ s takovým průmyslem, jste se pustili do všech těch válek?“

„Samozřejmě,“ odpověděl tlumočnick. „Vždyť jsou to války průmyslu. Národy, které nemají vysoce rozvinutý obchod a průmysl, nemají důvody proč by válčily; ale národ, v jehož čele stojí podnikatelé, je nucený vést dobytelskou politiku. Ruku v ruce s naší výrobní produktivitou nutně vzrůstá také množství našich válek. Jakmile některé odvětví našeho průmyslu nemá odbytu pro své výrobky, válka mu musí otevřít nová odbytíště. Letos jsme například vedli uhelnou válku, měděnou válku a válku za odbytu bavlny. Ve Třetí ostrovní říši jsme vyvražдили dvě třetiny obyvatelstva jen proto, abychom zbytek donutili kupovat naše deštníky a šle.“

V té chvíli vyskočil na tribunu nějaký obtlouštělý chlap, který až doposud seděl mezi poslanci.

„Žádám,“ zvolal, „abychom vyhlásili válku Smaragdové republice, která svými šunkami a salámy drze vytlačuje na světových trzích dosavadní naprostou převahu našich prasat.“

„Koho zastupuje ten poslanec?“ zeptal se doktor Hrachovina.

„Velkouzenáře.“

„Je někdo proti?“ řekl předseda. „Dávám o návrhu hlasovat.“ Válka proti Smaragdové republice byla odhlasována zdviženými rukama většiny.

„Jak je to možné?“ zvolal Hrachovina a zeptal se tlumočnicka: „Tak rychle a tak lhostejně odhlasovat válku!“

„Můj milý, vždyť je to úplně obyčejná válka, stát nás bude tak nanejvýše osm miliard dolarů.“

„A kolik lidí?..“

„Těch osm miliard dolarů je včetně lidí.“

A tu se doktor Hrachovina zoufale chytil za hlavu a trpce poznamenal:

„Protože v bohatství a civilizaci se skrývá právě tolik důvodů k válce jako v bídě a barbarství, a protože lidské šílenství znásobené lidskou zlobou je nevyčísitelné, nezbyvá nic jiného než vykonat dobrý skutek. Moudrý člověk nashromáždí dost dynamitu, aby tato planeta vyletěla do povětří. Jakmile se roztržštěná na kousičky rozletí prostorem nastane ve vesmíru alespoň nepatrné zlepšení. I světovému svědomí by se tím dostalo zadostiučnění, leč takového svědomí není.“

Anatole France - Ostrov Tučňáků

Obsah

1306 - 1309

POSLEDNÍ RUNDA

1310 - 1314

DETEKTOR KOVŮ PRO LOVCE POKLADŮ

1316 - 1321

KOMBUCHA

1322 - 1321

SUPERVULKÁNY

1324 - 1327

TEORIE HAB A PŘESUNY PÓLŮ

1328 - 1335

TUČNÁ LEŽ

1336

SCHODIŠTĚ DO JESKYNĚ LIYOBAA